

Sygn.akt III AUa 691/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek (spr.)

Sędziowie: SA Piotr Prusinowski

SO del. Marzanna Rogowska

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 stycznia 2014 r. w B.

sprawy z odwołania W. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy W. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 marca 2013 r. sygn. akt IV U 412/13

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O..

III AUa 691/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił wnioskodawcy W. T. obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 z zm.).

Od powyższej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie domagając się zmiany zaskarżonej decyzji, albowiem przepis art. 55 ustawy emerytalnej pozwala na możliwość przeliczenia emerytury ubezpieczonym, którzy osiągnęli wiek 65 lat, mają 25 lat stażu ubezpieczeniowego, kontynuują ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpili z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 28 marca 2013r. w sprawie IV U 412/13 odwołanie oddalił. Rozstrzygnięcie poprzedzały następujące ustalenia:

Wnioskodawca W. T. urodził się w dniu (...). Wniosek o emeryturę złożył w dniu 17 listopada 2011 r.

Decyzją z dnia 4 stycznia 2012 r. przyznano wnioskodawcy emeryturę od 1 listopada 2011 r. Wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu do 10 listopada 2011 r. i z tym dniem rozwiązał umowę o pracę w trybie porozumienia stron. Od 1 stycznia 2013 r. podjął kolejne zatrudnienie. W dniu 8 stycznia 2013 r. wnioskodawca złożył wniosek o obliczenie emerytury w sposób określony w art. 26 ustawy emerytalnej.

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do obliczenia emerytury w sposób określony w art. 26 ustawy emerytalnej wskazując, iż nie spełnia on przesłanek do tak obliczonej emerytury.

W ocenie Sądu I instancji odwołanie nie jest zasadne. Po pierwsze wnioskodawca miał przyznaną emeryturę na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej i pobierał świadczenie emerytalne. Nie budzi także wątpliwości fakt, iż wnioskodawca pobierał tę emeryturę.

Sąd I instancji dalej wywiódł, że przepis art. 55 ustawy emerytalnej wyraźnie stwierdza, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej który kontynuował ubezpieczenie emerytalne, rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 tej ustawy. W tej sytuacji stanowisko pozwanego jest prawidłowe. Ustawodawca wyraźnie w przepisach ustawy emerytalnej różnicuje stany „ustalone prawo do emerytury lub renty” od „spełnienia warunków do uzyskania emerytury lub renty”. We wskazanym wyżej przepisie wyraźnie zapisał: „ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury” zawężając tę dyspozycję do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej. Wnioskodawca nie spełnia tych przesłanek, gdyż miał przyznaną emeryturę na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej i tak ustaloną emeryturę oraz obliczoną według zasad wynikających z art. 53 ustawy wnioskodawca pobiera od 1 listopada 2011 r. Stanowisko takie można również zauważyć w orzecznictwie sądowym (patrz. – wyrok SA we Wrocławiu z dnia 9 sierpnia 2012 r. – III AUa 699/12 – LEX 1220398) oraz w literaturze (Służba Pracownicza 2011 r. nr 7 str. 9 – kapitałowa emerytura dla niektórych urodzonych przed 1949 r.).

Powyższe przepisy pozwalają w ocenie Sądu Okręgowego na stwierdzenie, że osoby które po przyznaniu emerytury – według starego systemu emerytalnego tj. według zasad z art. 46 ustawy, złożą wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad. W tych warunkach odwołanie wnioskodawcy należy uznać za nieuzasadnione.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie oddalił.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł W. T., zaskarżając w całości rozstrzygnięcie Sądu I instancji i zarzucając orzeczeniu naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie skarżącego nie ma przepisów uwarunkowujących prawo do przeliczenia emerytury tylko do osób, które pierwszy wniosek o świadczenie złożyły po dniu 31.12.2008r. Nie można też negować prawa ubezpieczonego do stosownego przeliczenia tylko dlatego, że wcześniej miał ustalone prawo do emerytury w oparciu o art. 29 ustawy emerytalnej. Powyższej oceny nie zmienia przytoczone przez Sąd Okręgowy orzecznictwo Sądu Apelacyjnego, bowiem zostały wydane także rozstrzygnięcia dopuszczające możliwość przeliczenia emerytury w takim stanie faktycznym, jak skarżącego [vide wyrok SA w Rzeszowie z dnia 4.12.2012r. w sprawie III Aua 876/12]. Z tych względów apelacja jest zasadna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna.

W pierwszej kolejności trzeba zauważyć, że Sąd Okręgowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne. Wnioskodawca nie negował tych ustaleń. W tej sytuacji spór sprowadza się wyłącznie do wykładni przepisów prawa

materialnego, a mianowicie treści art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [dalej powoływana jako ustawa emerytalna]

Zgodnie z treścią cytowanego przepisu ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Sąd I instancji uznał za właściwe podkreślenie, że z gramatycznego brzmienia przepisu przedmiotowe prawo przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w trybie art. 27 ustawy emerytalnej. Natomiast wnioskodawca uzyskał prawo do emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej. Tym samym nie jest objęty zakresem podmiotowym omawianej normy.

Z tak zaprezentowaną wykładnią nie można się zgodzić. Nadmienić jednak należy, iż w momencie orzekania przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, rozumienie tego przepisu nie było jednolite. W judykaturze pojawił się pogląd, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego, złożyły wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad. [tak SA we Wrocławiu w wyroku z dnia 9.08.2012r. w sprawie III Aua 699/12]. Z drugiej strony, co słusznie podkreślił skarżący, zostały sformułowane poglądy przeciwne wyżej zaprezentowanemu stanowisku. I tak Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 14 listopada 2012r. w sprawie III AUa 790/12 uznał, że prawo do obliczenia emerytury według art. 55 ustawy emerytalnej przysługuje także osobie, która miała już ustalone prawo do emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej. Jednocześnie treść przepisu nie wskazuje, by wniosek ten musiał być pierwszym wnioskiem o emeryturę.

W rezultacie budzący wątpliwości interpretacyjne przepis został wyjaśniony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r. w sprawie II UZP 4/13 . Otóż SN przyjął, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. [zobacz też wyrok SN z dnia 10 lipca 2013r. w sprawie II UK 424/12]

Tak zaprezentowaną wykładnię prawa materialnego Sąd Apelacyjny w całości podziela. Po pierwsze wnioskodawca spełnił w sprawie pierwszy warunek, bowiem urodził się przed dniem 1 stycznia 1949 r. Po wtóre osiągnął powszechny wiek emerytalny, jak też kontynuował ubezpieczenie społeczne po przyznaniu emerytury. W końcu wniosek o emeryturę złożył po dniu 31 grudnia 2008 r.

Z kręgu osób uprawnionych do przeliczenia emerytury nie można wykluczyć osoby, która wcześniej złożyła już wniosek o emeryturę wcześniejszą lub emeryturę w obniżonym wieku . Takiego warunku nie można wyinterpretować z treści art. 27 ustawy emerytalnej, do której odsyła sporny przepis. Omawiany przepis art. 55 umożliwiając ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, zrównuje w pewnym sensie sytuacje tych osób (urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.) z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r..

Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 u.e.r.f.u.s. brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 u.e.r.f.u.s.) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. [porównaj uzasadnienie uchwały SN w sprawie II UZP 4/13]

Powyższe rozważania nie dowodzą automatycznie o zasadności żądania ubezpieczonego. Należy pamiętać, że uwzględnienie odwołania nie ogranicza się do badania, czy wnioskodawca tylko kontynuował ubezpieczenie emerytalnego oraz wystąpił z wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008 r. Warunkiem koniecznym do oceny możliwości zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej jest konieczność oceny, czy emerytura wnioskodawcy obliczona na tej podstawie byłaby wyższa od emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej. W związku z tym, że pozwany, jak i Sąd I instancji, nie weryfikowali tej okoliczności zaskarżony wyrok, jak i poprzedzające go decyzje należało uchylić i sprawę przekazać do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu celem przeprowadzenia symulacji wysokości świadczenia emerytalnego apelującego obliczonego na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a następnie porównania wysokości tak obliczonego świadczenia z obliczonym na podstawie art. 53 w/w ustawy. Dla obliczenia wysokości świadczenia przysługującego wnioskodawcy na podstawie art. 26 konieczne jest uprzednie ustalenie dlań kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., które w przedmiotowej sytuacji jest dopuszczalne w drodze wyjątku od art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (vide – Bartosz Suchacki „Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz.” ABC 2009, red. Kamil Antonów, komentarz do art. 173). Dopiero wykonanie wszystkich powyższych czynności umożliwi pełną i prawidłową ocenę roszczeń wnioskodawcy.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w sentencji po myśli art. 477^{14a} kpc.